

Nieuwsbrief 70. Vogel en Natuurnieuws Leeuwarder Courant

Door Jan de Jong.

Natuurnieuws uit Friesland in de 2^e helft van augustus 2024.

15-08. Bij Zwarte Haan 25 **putter** (Henk Hupkes). Te Mirns een **wespendief** (Koos Jager). Bij de Azeven te Drachten 1 **ijsvogel** (Bauke Roosma). Op Groene Strand op Ameland 20 **graspieper** (Johan de Jong). Te Beetsterzwaag bij Walle Bosch 3 **roodborsttapuit** (Willem Bosma). Bij de Roodkerkerpolder 1 **rode wouw** overvliegend (Sibbele de Jong). Groep van 500 **oeverzwaluw** bij Strand en Noordzeekust op Ameland (Joppe Lodewijks).

Foto © Stefan van Schaik.

Nadat de laatste jongen zijn uitgevlogen vertrekken ook de oude vogels uit de kolonie en trekken daarna weg. Veel jonge oeverzwaluwen verkennen eerst nog een tijdje de omgeving in soms flinke groepen.

16-08. Bij De Falom zag ik 9 voedselzoekende **ooievaar** en tegen de slootkant van datzelfde land een **zwarte ooievaar** die wat ineengedoken daar stond maar die toen ik wat dichterbij kwam wel als eerste wegvloog en wat verderop weer naar beneden ging (Sytze Elzinga, Burgum). Bij Westhoek/Wad 1 **gierzwaluw** overvliegend (Maurice ten Hoope). Bij de Ballumerduinen op Ameland 4 **paapje** (Wouter Eising). Bij Twijzel een **zwarte ooievaar** (Jacob Hanenburg). Bij de Kijkhut Workumerwaard 46 **reuzenster** (Tjerk Kunst). Bij de Veerdam te Holwerd 5000 **bonte strandloper** (Arjen Brenkman). Bij de Burgumermar 1 **visarend** (Wiebe Sjoerd van der Veen). Bij Ezumakeeg in het Lauwersmeer 6 **koereiger** (Anne van der Wal e.a.).

17-08. Op de Lippenhuisterheide 2 **grote lijster** (Willem Bosma). Op Vlieland in de 3de Kroonspolder 2 **watterrietzanger** en 1 **draaihals** gevangen en gerings (Tijmen Majoor). Bij het Barrahuis te Leeuwarden 60 **boerenzwaluw** (A. Jansma). Bij Brandemeer te Wolvega 1 volwassen **ijsvogel** (Klaas

Vonk). Bij het Drents Friese Wold 2 overvliegende **zwarte ooievaar** (Sanne Herremans). In de haven Harlingen 180 **steenloper** en met de Veerdienst Vlieland -Harlingen zeker 6000 **kokmeeuw** (Robin Drenth). Bij Wierum 1 **terekruiter** gezien (Martijn van der Meij).

18-08. Bij de sporthal De Stuit te Joure middags voortdurend een **scholekster** roepend (Jan de Jong). Te Oldeholtpade 12 appelvink (Ruurd Jelle van der Leij). In Bakhuizen 1 vrouw **bonte vliegenvanger** (Peter van de Beek). In de Ald Beets polder bij Beetsterzwaag 100 **boerenzwaluw** (Willem Bosma). In de Groote Sintjohannesgaaster veenpolder 1 man **grauwe klauwier** (Joost Vogelzang). Bij de Oude Bildtpollen 1 **velduil** gezien (Mathieu Bannink). Bij de Wide Mar te Stiens 60 **grote zilverreiger** (Jorrit Zondervan). Bij Ald Beets te Beetsterzwaag nog 2 **scholekster** (Willem Bosma). Bij Kornwerderzand 2 **gierzwaluw** overvliegend (Jurren Koerts). Bij de Jollemabosjes op Terschelling 1 **koekoek** (Thomas Los). Bij de Afsluitdijk tussen Kornwerderzand/Cornwerd groep van 114 **krooneend** op IJsselmeer (Alma Leegwater e.a.). Bij Koehool groepje van 10 **baardman** (Rommert Cazemier).

Foto © Thomas Kruidier.

Jonge baardmannen zwerven na het broedseizoen graag in groepjes rond.

19-08. Vanmorgen een vrouw **gekraagde roodstaart** in een boompje in onze tuin te Heerenveen (Thea Leickering). In Terschellingerpolder groep van 25 **gele kwikstaart** voedsel zoekend (Roef Mulder). Te Beetsterzwaag 1 **kleine bonte specht** (Albert de Jong). In het Lauwersmeer in Kollumerwaard 1 **draaihals** (Rob en Henny Gorissen). In de Groote Sintjohannesgaaster veenpolder 4 **witgat** voedsel zoekend (Bauke Siema). In It Swin te Elahuizen 30 **watersnip** (Jorrit Zondervan). Op Schiermonnikoog bij de Stuifdijk 1 **bokje** (Kas Muijres). Bij Polder de Koning bij de Westhoek 2 **gierzwaluw** overvliegend (Gerrit Rozeboom).

20-08. Ik had deze week bij ons in Heerenveen aan de Dopheide een zieke (en zojuist dode) **merel** in de tuin. Is een jong van dit jaar. Eerder deze week vond ik ook een andere (ook een jong van dit jaar) in de tuin. Ook erg vermagerd. Die zieke zag ik overigens gisteren nog wel een worm eten. (Niels Slik, Heerenveen).

Opmerking; Ook op 7 augustus melden Trienke en Henk Tjepkema uit Terband (bij Heerenveen) me dat er plotseling binnen een week drie dode merel in de tuin werden aangetroffen. Waarschijnlijk het Usutu virus wat toch weer de kop op heeft gestoken. Zijn er meer meldingen?

Groepje van 10 **staatmees** te Jubbega (Gerjanne). In het Easterskar bij Sintjohannesga 1 **ijsvogel** (J. van Oosten). In de Groote Sintjohannesgaaster veenpolder 25 **watersnip** (Bauke Siema). In het Lauwersmeer bij Ezumakeeg 6 **grauwe franjepoot** (Thijs Koelemeijer). Groep van 8 **gierzwaluw** op West Terschelling (Daan van der Elsen).

21-08. In Camminghaburen in Leeuwarden 1 rode wouw (Harm Dijkstra). Twintig **reuzenster** in de Soestpolder bij Bergum (Sibbele de Jong). Zes **grauwe franjepoot** in Lauwersmeer bij Ezumakeeg (Hilda Schuitema). Bij Kornwerderzand aan Wadkant 850 **fuut** (Gerard de Jong e.a.). Te Ferwert 3 **gierzwaluw** (Henk Hiemstra). Dertig **grutto** in Lauwersmeer bij Ezumakeeg (Fedde Welbedacht). Bij de Catspoele op Delleboersterheide 1 paar **grauwe klauwier** aanwezig (Koos Jager). In Joure 1 **distelvlinder** (Wiebe Poppe).

Foto © Wiebe Poppe.

21-08-2024. Dit jaar zag ik bij ons in de tuin wat minder distelvlinders hoe was dat elders?

22-08. Ter hoogte van de tv-toren op Smilde zagen we op een perceel, waarvan graan was geoogst 4 **kraanvogel** foerageren (Henk Pots, Gorredijk). Te Ravenswoud 65 **kramsvogel** in polder (melder bekend). Groep van 200 **huiszwaluw** in Lauwersmeer bij Ezumakeeg Zuid (Kees Bode). Bij de Ballumer Stuifdijk op Ameland 100 **oeverzwaluw** (Petra Visser). Twee **kerkuil** dood als verkeersslachtoffer Bij de Marschen en bij de Wijnjeterperstreek bij Wijnjewoude (Jelmer Groen).

23-08. In de vijver van het Stienzer bos zag ik 5 paar **krakeend** die van de waterplanten aten. De hele zomer geen krakeend daar gezien doch ineens waren ze er. Bij Feinsum zie ik nog geregeld een **bruine kiekendief** over het veld vliegen (Gerard Mast, Stiens).

24-08. Bij paal 48 1 **nachtegaal** (Lars Buckx). In de 3de Kroonspolder op Vlieland een **Europese kanarie** (Jeroen Breidenbach). Twee overvliegende **ijsvogel** te Workum (Tjerk Kunst). In het Easterskar bij Sintjohannesga 42 **lepelaar** (Johannes en Gea Koster). In de Blaugerzen bij Akmarijp

1 **koekoek** (Wouter M.G. Vansteelant). Groep van 3000 **kluut** buitendijks bij de Bildtpollen (Paul Gnodde). Groep van 85 **kneu** op de Vliehors op Vlieland (Carl Zuhorn). In het Lauwersmeer bij Bochtjesplaat 2 eerste jaars **zwarte ooievaar** (Peter Links e.a.). Groep van 95 **kneu** in Terschellinger polder op Terschelling (Jan Lok). Op zandplaat De Richel op Vlieland 4800 **wulp** geteld (Bram de Vries e.a.).

25-08. In Lauwersmeer bij Bochtjesplaat groep van 150 **witte kwikstaart** (Wouter van der Ham). In de Grootte Sintjohannesgaaster veenpolder 1 mannetje **grauwe klauwier** (Bauke Siema). Een 60 **grote zilverreiger** bij Peazemerlannen (Ted Overmeer). Aan het Sneekermeer bij de Potskar Zuid 80 **huiswaluw** (adult en juveniel) voedsel zoekend (Dick Pruiksmā). In de Grootte Wielen bij Leeuwarden 1 **koekoek** en 1 **gierzwaluw** gezien (Vincent Douwes), Bij de Bocht van Molkwar 11 **oeverloper** (Hessel van der Iest). Bij Wierum een grote groep van 5000 **bergeend** (Ted Overmeer). Op Vlieland in de 2de Kroonspolder groep van 900 **tureluur** (Bart Vastenhou). In de Schaopedobbe bij Elsloo 1 **bastaardzandloopkever** (Robert Bekenkamp).

Foto © Robert Bekenkamp.

25-08-2024. In Nederland komt de bastaardzandloopkever meer verspreidt voor op zandgronden, inclusief de kuststrook.

26-08. Aan het Sneekermeer bij de Mardyk 1 **draaihals** en 1 **reuzenster** (Dick Pruiksmā). In het Lauwersmeer bij Ezumazijl 8 **grauwe franjepoot** (Gert Jan van Noord). Groep van 500 **goudplevier** in Dronrijper Zuiderpolder (Olivier van Kampen). In Joure 3 **gierzwaluw** (Paul van Eik). Bij de Klyndobbe te Feanwālden groep van 200 **boerenzwaluw** (Wiebe Sjoerd van der Veen). Bij Wierumerwad aan Waddenzee 160 **bontbekplevier** (Andries Dijkstra). Groep van 170 **boerenzwaluw** in Peazemerlannen (Gerben Mensink). Te Ferwerd Buitendijks 1 **gestreepte strandloper** (Sietse Bernardus, Joure).

27-08. Vanmorgen zag ik hier in Tjerkgaast een **bruine kiekendief** die letterlijk in gevecht was met een haas. De haas boksend op z'n achterpoten en de kiekendief klapwiekend er vlak boven. Dat ging zeker 5 minuten zo door, en het gebeurde even later opnieuw. Dit had ik nog nooit gezien. Helaas was de afstand wat te groot om er een redelijke foto van te maken (Marten vd Heide, Tjerkgaast).

Opmerking; Vaak hebben kiekendieven het voorzien op jonge haasjes. De ouders verdedigen hun kroost door de vogel aan te vallen als ie te laag komt.

Een mooi moment vanavond om half acht hier bij het Heidemeer in Heerenveen. Mijn zoon kwam me waarschuwen dat er acht vogels (die hij niet kende) op een rij op onze steiger zaten. Ik keek: acht **oeverloper** naast elkaar. Ik wilde er een foto van maken maar toen kwamen burens zwemmend in de buurt en de acht vlogen weg. Erg jammer. We blijven een oogje in het zeil houden. Het lijkt erop dat de twee eerder geziene oeverlopers een familie hebben gesticht? Het was sowieso een bijzondere watervogeldag. Zes **knobbelzwanen** kwamen koninklijk voorbijzeilen en vanmiddag zat een **blauwe reiger** te vissen ook vanaf onze steiger (Bep van den Berg, Heerenveen). Vanmiddag een groep van plm. 600 **wulp** op weilanden in de Workumerwaard aan het einde van de Slinkeweg (Andries Blom, Workum). Al enkele weken komt er laat op de avond een **boomkruiper** over mijn muur tippelen die vervolgens onder de dakgoot zijn slaapplek zoekt (Rinus Spijkerman Sint Nicolaasga). Vanavond bij de Wide Mar onder Stiens 5 **blauwe reiger** en 163 **grote zilverreiger** geteld (Gerard Mast, Stiens). In het Easterskar te Sintjohannesga 1 paar **grauwe klauwier** met drie jongen op filmpje gezet (Jacqueline Knijpstra).

Foto © Roelof Mendel.

28-08-2024. Mannetje grauwe klauwier met twee jongen in het Easterskar bij Sintjohannesga.

Opmerking; Voor de gemeente De Fryske Marren is dit het eerste broedgeval. De grauwe klauwier is voor Friesland een schaarse broedvogel die de laatste jaren steeds meer als broedvogel wordt aangetroffen.

28-08. Ik reed vanmorgen langs het Nanneveld in Oudehaske. Hier zag ik wel 200 **knobbelzwanen** die op het Wied verbleven. Misschien waren het wel meer (Bertus van Es, Heerenveen). Na een slechte start van dit broedseizoen vliegen er nu bij ons in Jelsum plm. 70 **boerenzwaluw** rond de boerderij (Marie-christien van Deursen).

De eerdere telling (van 27 augustus) op de slaapplek in het Wide Mar bij Stiens nog eens geteld. Helaas wel een verstoring vanavond door een rode ballon (AMO) door het geluid van de branders. De ballon kwam aan de grond op it Stienzer Aldlân. Veel vogels vlogen op doch gingen later weer terug. Geteld op slaapplek; 5 **blauwe reiger**, 6 **oievaar**, 137 **grote zilverreiger**.

Verder o.a. Aanwezig; 1 **knobbelzwaan**, 10 **krakeend**, 12 **slobeend**, 2 **lepelaar**, 1 **bruine kiekendief**, 1 **grutto**, 8 **kievit**, 1 **oeverloper**, 5 **meerkoet**, 2 **waterhoen**, 15 **watersnip** en 1 **waterral**.

Meerdere waterral daar te horen. Verder aanwezig talingen, **wilde eenden** en **grauwe ganzen** (Gerard Mast Stiens).

Opmerking: Slaapplaatstellingen tegen de avond leveren vaak hoge aantallen vogels op die gezamenlijk de nacht door brengen. De telling van Gerard Mast leverde hoge aantallen grote zilverreiger op afkomstig uit de wijde omgeving daar. We zijn benieuwd of er op meer plaatsen in Friesland hoge aantallen op de slaapplekken zijn gezien.

29-08. Twee **noordse kwikstaart** in Banckspolder op Schiermonnikoog (Wouter Monster). Bij Kooiuidinen op Ameland 5 **paapje** (Bram Roobol). In de Prikkebosk op Schiermonnikoog 1 **fluiter** (Gijsbert Twigt). Groep van 200 **kauw** overvliegend te Vrouwenbuurtstermolen (Pim Wolf). In Bomenland op Vlieland 1 **draaihals** (Carl Zuhorn). Aan het Sneekermeer bij Potskar Noord 1 **roodpootvalk** (Jelmer Luyckx en Dick Pruiksma). In het Lauwersmeer bij Ezumakeeg 40 **watersnip** (Bart Henstra). Op Schiermonnikoog bij De Aanwas 1 **aziatische goudplevier** (Wouter van der Ham).

30-08. Vandaag zag ik op grote hoogte (circa 150-200 m) een **boomvalk** langzaam over het dorp Scharnegoutum zweven. Plotseling volgde er duikvlucht met enorme snelheid -ik kon hem amper volgen met de camera- en hij verdween achter de huizen. Hij dook weldra weer op boven de daken van de huizen met als prooi een **groenling** (Pascal Osinga). Groepje van 10 **staartmees** te Oudemirdum (Jan Haanstra). Groep van 201 **boerenwaluw** bij De Kolken te Anjum (Jolanda Wannet). Op Vlieland in de 4de Kroonspolder 1 **hop** dood gevonden, was al enkele dagen dood (Carl Zuhorn). Te Gersloot 1 **zwarte ooievaar** overvliegend (Ruurdje). Bij de uitkijkbult op Workumerwaard 145 **reuzenstern** (Marten Wesselius). In Beetsterzwaag nog 1 **scholekster** overvliegend (Willem Bosma). Vandaag bij de "Terp fan de Takomst" te Blija geweest. Op de zeedijk vonden we een kapotte rode **pootring van een postduif met inscriptie** FR 2022 300945 (Andrys en Henny Stienstra, Burgum).

Opmerking: Deze ring is van een Franse postduif. We hebben de gegevens doorgestuurd naar Frankrijk zodat de eigenaar van de duif uiteindelijk bericht ontvangt.

Bij Ferwert in de Ferwerderpolder Noordeinde 240 **holenduif** (Henk Hiemstra). In de Grootte Sintjohannesgaaster veenpolder 1 **paapje** (Jan Dreteler).

Foto © Jan Dreteler.

30-08-2024. Paapjes trekken eind augustus tot diep in oktober in wat kleinere aantallen weg of door, vaak echter maar 1 a 2 bij elkaar en soms in gezelschap van tapuit. Als broedvogel is de soort schaars in Friesland.

31-08. Op Ameland bij de Zuidergrie 152 **gele kwikstaart** overvliegend (Frank Meeuwissen). Bij de Bocht van Molkwar 5 **paapje** (Libbe Zijlstra). Bij het Ketlikerskar 1 **raaf** overvliegend (Klaas Vonk). Op Schiermonnikoog bij de Oostpunt 1 **draaihals** gezien (Peter Links). In Lemmer 2 **ijsvogel** (Jan Haanstra). Op de Strandvlakte op Schiermonnikoog 1 **rosse franjepoot** (Kees Noijens e.a.). In Oppenhuizen 1 **ijsvogel** (Jos Welbedacht). Op Ameland 1 **wilde zwaan** bij Lange Sloot (Frank Meeuwissen). Groep van 200 **holenduif** op perceel 2 (Land van Ons) te Bakkeveen (Koert Scholten). In het Drents-Friese -Wold bij de Kale Duinen 1 **grote keizerlibel** (Hans Roelofsen).

Foto © Hans Roelofsen.

31-08-2024. De grote keizerlibel komt algemeen voor in Friesland. Hier afgebeeld een mannetje. Mannetje: achterlijf hemelsblauw met zwarte lengtestreep. Ogen groen met blauwe tint.

Tot zover de waarnemingen lijst in de tweede helft van augustus 2024. Alle medewerkers bedankt voor het zenden van de waarnemingen, fotos en meldingen.

2 september 2024.

Jan de Jong, E. A. Borgerstraat 66 8501 NG Joure.

Email; j.d.jonglc@home.nl

Tel; 0513-414788

Vogelkundig medewerker Leeuwarder Courant. (Sinds oktober 1977).

Ringer 403 (Ringstation VRS Rohel Tjeukemeer).